

Regio
Gooi en Vechtstreek

Gespreksleidraad

Voor de gesprekken tussen de gemeenteraden en het
Regiobestuur over de gemeentelijke samenwerking op
strategische regionale opgaven

Inhoud

1. Aanleiding
2. Planning
3. Gesprekskader
4. Huidig samenwerkingsmodel
5. Observaties
6. In gesprek om te komen tot één gedeeld beeld
7. Denkrichtingen voor de toekomst
8. In gesprek om te komen tot één denkrichting

1. Aanleiding

1. Regionale samenwerkingsagenda

Tijdens het proces om te komen tot de regionale samenwerkingsagenda 2019 – 2022 was er discussie onder gemeenten over de legitimiteit en slagkracht van het bestuur op regionale strategische opgaven.

2. Periodieke onderhoudsronde

Gemeenten hebben nieuwe taken bij de Regio ondergebracht en een zienswijze procedure voor de resultaatbestemming toegevoegd. De gemeenschappelijke regeling dient aan deze dagelijkse praktijk aangepast te worden.

Opdracht algemeen bestuur Regio Gooi en Vechtstreek

1. Bereid samen met gemeenteraden voorstellen voor om de democratische legitimatie van besluitvorming op strategische opgaven te verbeteren en de slagkracht te vergroten.
2. Bereid 'technische' voorstellen voor tot aanpassing van het takenpakket van de Regio aan de actuele situatie en verbeterde inrichting van de planning en control cyclus in de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek.

2. Concept planning

Stap	Activiteit	Deadline
Stap 1 Regionaal in gesprek	Tijdens Regiopodium uitwisseling tussen gemeenteraden en externe experts over de legitimatie en de slagkracht van het bestuur op regionale strategische opgaven.	1 nov. '20
Stap 2 Lokaal in gesprek	Regiobestuur haalt bij de gemeenteraden op hoe de gemeenteraden kijken naar de legitimatie en de slagkracht van het bestuur op regionale strategische opgaven.	1 jan. '20
Stap 3 Portefeuillehouders	Portefeuillehouders gaan in gesprek over opbrengst stap 2	1 feb. '20
Stap 4 Ontwerp voorstel	Algemeen bestuur bereidt een ontwerp voorstel tot aanpassing van de gemeenschappelijke regeling voor.	1 mrt. '20
Stap 5 Zienswijze	Algemeen bestuur geeft het ontwerp voorstel vrij voor zienswijze door de gemeenteraden.	1 apr. '20
Stap 6 Definitief voorstel	Regiobestuur verwerkt zienswijzen gemeenteraden in definitief voorstel tot aanpassing van de gemeenschappelijke regeling.	1 mei. '20
Stap 7 Vaststelling	Gemeenteraden stellen de aangepaste gemeenschappelijke regeling vast.	1 aug. '20

3. Gesprekskader

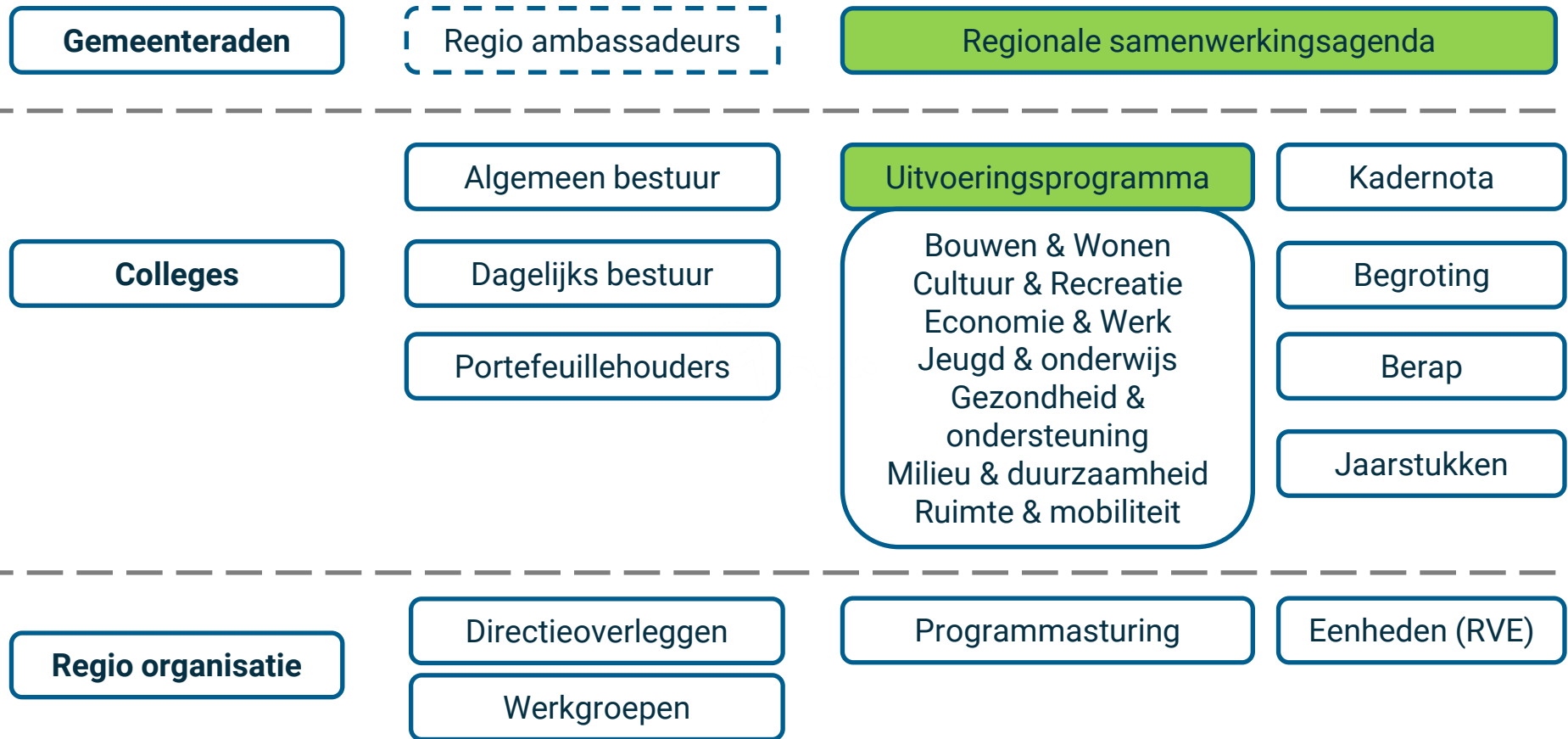
Kader

1. Deze leidraad is opgesteld om het lokale gesprek (stap 1) en het regionale gesprek (stap 2) te ondersteunen.
2. Deze leidraad beperkt zich tot het eerste deel van de bestuursopdracht: het verbeteren van de democratische legitimatie van besluitvorming en vergroten van de slagkracht op regionale strategische opgaven.

Begrippen

Strategische opgaven	De vijf speerpunten zoals opgenomen in de regionale samenwerkingsagenda 2019 – 2022
Bestuur	Het samenspel tussen gemeenteraden, colleges en het Regiobestuur
Legitimiteit	Vermogen van gemeenteraden om richting aan de samenwerking te geven, mandaat af te geven en hierover verantwoording te verkrijgen
Slagkracht	Vermogen om (boven)regionaal resultaten te realiseren die het bestuur zich heeft gesteld.

4. Huidig samenwerkingsmodel

4. Huidig samenwerkingsmodel

1. Regio Gooi en Vechtstreek kent een bestuursmodel: afgevaardigden uit de colleges zitten in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Gemeenteraden zijn niet vertegenwoordigd in het bestuur.
2. Gemeenteraden hebben lokaal regioambassadeurs (2 raadsleden) aangewezen om een rol te vervullen in het proces rondom de regionale samenwerkingsagenda. Aan het begin van de bestuursperiode stellen gemeente(rade)n de regionale samenwerkingsagenda lokaal vast. Portefeuillehouders bereiden de totstandkoming van de regionale samenwerkingsagenda voor.
3. Beleid op strategische opgaven wordt gezamenlijk voorbereid en lokaal vastgesteld. Beleidsvoorbereiding vindt plaats volgens een redelijk vast maar niet vastgelegd stramien:
  - 1) portefeuillehouders werken ontwerp uit met maatschappelijk middenveld (regionaal)
  - 2) advisering op ontwerp door gemeenteraden (lokaal)
  - 3) portefeuillehouders stellen ontwerp bij (regionaal)
  - 4) vaststelling gemeenteraden (lokaal)
4. Tijdens informele maandelijkse Regiopodia worden raadsleden bijgepraat over de voortgang op de uitvoering van de regionale samenwerkingsagenda. De Regiopodia zijn thematisch ingericht en worden bezocht door ongeveer 80 raadsleden per keer.
5. Informatievoorziening is waar het moet (jaarstukken en begroting) regionaal (door het bestuur) en waar het kan (beleidsstukken) lokaal (door het college/raad).
6. Er is een gedeelde ambtelijke programma-organisatie van de Regio en gemeenten om uitvoering te geven aan de programma's die vallen onder de regionale samenwerkingsagenda.

5. Observaties

Observatie 1 Een democratisch tekort?

Jeugdwet, geestelijke gezondheidszorg, energietransitie en omgevingswet. Opgaven die direct ingrijpen op het leven van inwoners. Het Rijk decentraliseert taken om maatschappelijke opgaven dichterbij inwoners vorm te geven, waarbij gemeenten de opdracht hebben om taken samen met inwoners en het maatschappelijk middenveld vorm te geven. Samenwerking tussen gemeenten is meestal nodig en soms zelfs wettelijk verplicht. Vaak omdat de uitvoering en het maatschappelijk middenveld zijn georganiseerd op de schaal van Gooi en Vechtstreek. Door met elkaar risico's te delen en de krachten te bundelen kunnen gemeenten de steeds complexere maatschappelijke opgaven aan. Tegelijk zijn er bij gemeenten zorgen over het democratisch tekort van de samenwerking. Is de volksvertegenwoordiging en kaderstelling voldoende georganiseerd? Heeft de volksvertegenwoordiging voldoende overzicht en grip op wat er speelt?

Observatie 2 (On)voldoende slagkracht in de metropool?

Gooi en Vechtstreek zit in het hart van een grootstedelijke regio (Amsterdam, Almere en Utrecht) die zich in hoog tempo ontwikkeld tot een agglomeratie die internationaal tot de top behoort. Het groeitempo is enorm en concentreert zich in de stedelijke kernen. De economische groei heeft impact op het omliggende gebied. Onderzoeken over de bestuurskracht van Gooi en Vechtstreek laten zien dat de gemeenten onvoldoende slagkrachtig opereren op deze ontwikkelingen in de noordvleugel van de Randstad. Hoe bepalen we onze gezamenlijke (boven)regionale belangen? Hoe komen we op voor deze gedeelde belangen in (boven)regionale samenwerkingsstructuren? Met welk mandaat sturen we onze belangenbehartigers op pad? Hoe leggen we verantwoording af over de resultaten?

6. In gesprek over de observaties

1.

Heeft uw gemeente voldoende invloed op de samenwerking en de resultaten op strategische opgaven?

Ja

Nee

Hoe komt dat volgens u?

Hoe komt dat volgens u?

2.

Hebben de gemeenten voldoende slagkracht op de (boven)regionale opgaven?

Ja

Nee

Hoe komt dat volgens u?

Hoe komt dat volgens u?

3.

Heeft u andere observaties over de regionale samenwerking op strategische opgaven?

Formuleer één gedeeld beeld

7. Denkrichtingen voor de toekomst

Denkrichting 1

Huidig bestuursmodel

Geen aanpassing van het bestuursmodel en de gemeenschappelijke regeling (GR). Huidig model volstaat voor regionale strategische opgaven.

Denkrichting 2

Bestuursmodel +

Aanpassing van de GR door gemeenten meer invloed te geven op regionale strategische opgaven.

Voorbeelden

- Afvaardiging raden bereidt RSA voor i.p.v. Regiobestuur
- Regiopodia met politiek advies aan het bestuur
- Regiocongres als periodiek politiek richtinggevend congres

Denkrichting 3

Politiek model

Aanpassing van de gemeenschappelijke regeling door gemeenteraden een plek te geven in het bestuur van de GR.

Voorbeelden

- Regioraad
- Gemengd algemeen bestuur
- Regiogriffie
- Regionale raadscommissies

7. In gesprek over de denkrichtingen

Welke denkrichting heeft uw voorkeur?

Geef elke denkrichting een score van 1 (geen voorkeur) t/m 10 (voorkeur)

1. Huidig bestuursmodel, geen aanpassing van de GR
2. Bestuursmodel +, met aanpassing van de GR om raden meer invloed te geven op regionale opgaven
3. Politiek model, met aanpassing van de GR door raden een plek in het bestuur te geven
4. Anders, namelijk

Formuleer één gedeelde denkrichting